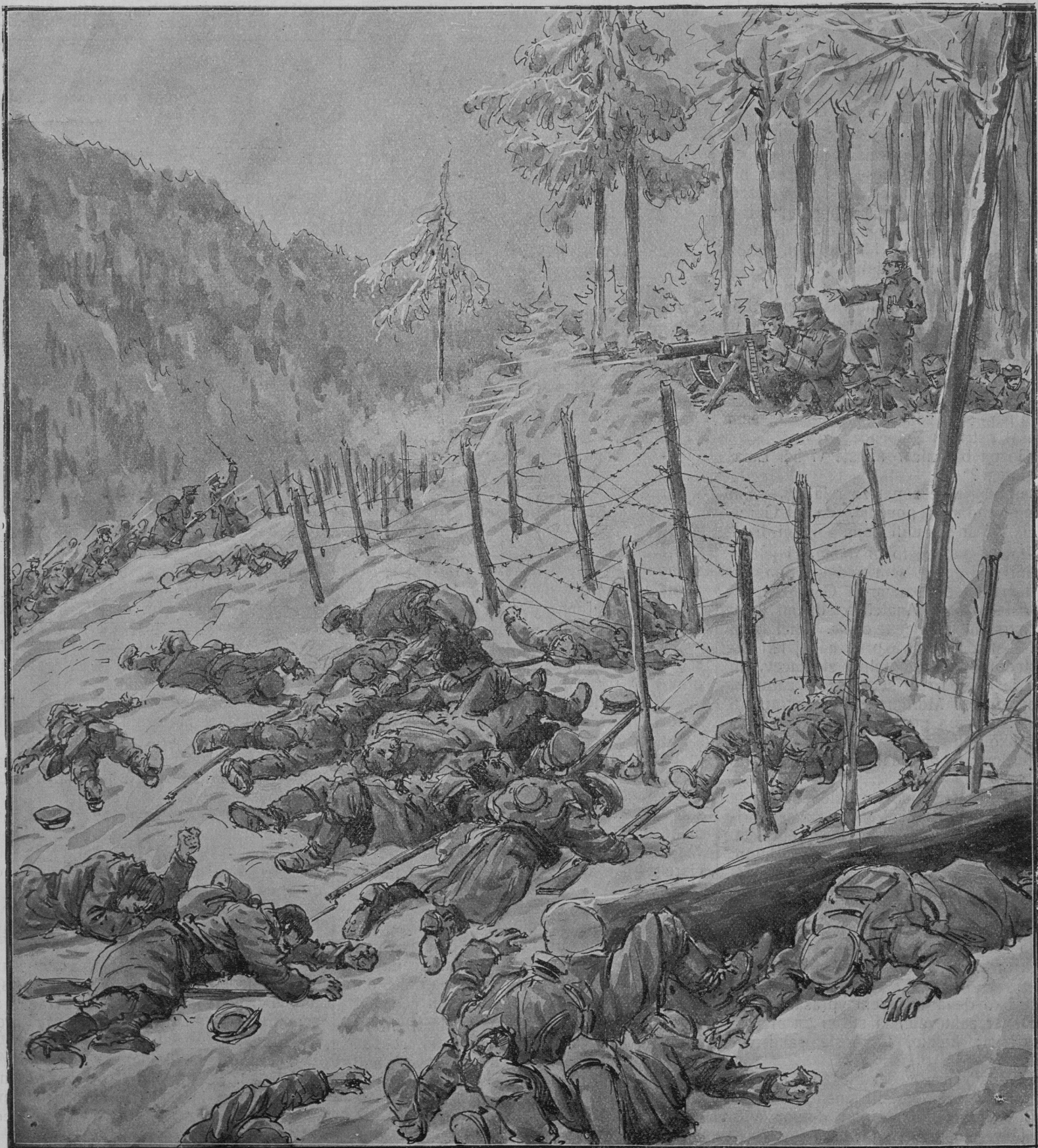

TEDENSKA SLIKE

Štev. 18.

V LJUBLJANI, v sredo 5. maja 1915.

Leto II.

Iz bojov za prelaz v Karpatih: Obupni naskoki Rusov na naše utrjene postojanke. Spredaj na levi kupi padlih Rusov, zadaj na levi nastopajo novi ruski tropi, — na desni naši vojaki s strojnimi puškami za žičnimi ograjami.

G. W. Appl:ton:

17. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Za to Marcelo nisem občutil niti najmanjšega toplega čustva. Bila je videti Marcela, celo prav dober posnetek Marcele, ali to ni bila moja Marcela.

Ozrl sem se v Mortimerja, toda v njegovih očeh sem videl le veliko začudenje. Gotovo si še ni bil na jasnem, koga ima pred seboj.

Poklonila sva se in sva sedla, na njen pozdrav pa nisva odvrnila nobene besede.

Zaradi tega je nastal mučen premor, dokler se ni končno oglasil pl. Eissen.

„Ali ste spoznali damo?“ se je obrnil name ter me je hotel s svojimi ostrimi sivimi očmi kar predreti.

„Da in ne,“ sem odgovoril. „Gotovo je, da je gospodični Garcijevi zelo podobna.“

Razjarjen in z grozilno kretnjo je plnil proti meni.

„Gospod, vi govorite o moji ženi. In mislim, da vam je pismeno dovolj natančno pojasnila najino razmerje, tako da bi morali vedeti, koga imate pred seboj, dasi nikakor ne tajim, da je zadnjič trdila, da ni moja žena. To pa samo zato, ker je za nekaj časa izgubila spomin.“

„Prosim, sedite vendar,“ sem dejal hladnokrvno, „obravnavati hočemo zadevo popolnoma mirno. Danes res ni prav nič bojevitosti v meni, mislim, da se da doseči tudi mirnim potom najlepši sporazum. Povem vam odkrito, da se mi resnično noče krika in vika, torej le hladno kri, pa k stvari...“ Nato sem nadaljeval:

„Sami torej priznavate, da je nedavno v moji vili tajila, da bi bila vaša žena. Stori-la je to z velikim povdarkom. Tudi je takrat trdila, da se imenuje Marcela in ne Julija, dalje je pravila, da je hči Emanuela Garcia. Vseh teh dejstev pač ni možno utajiti.“

Potem sem se obrnil k dami in sem jo vprašal ostro in odločno:

„Gospa baronica, ali ste vi hči Emanuela Garcia?“

Baronu je že zopet zavrela kri. „Saj sem vam vendar že povedal, da ni Garcije-va hči. Videli ste tudi najin poročni list.“

„Potem pa pač to ni dama, ki je bila nekaj dni moj gost,“ sem nadaljeval mirno. „Ona dama je bila namreč Garcije-va hči in je prišla zato na Angleško, da mi vroči nako naročilo svojega očeta. Imel sem namreč čast, da sem ga pred nekaj leti rešil zasledovanja neke tolpe zločincev, in zato mi je hotel izreči sedaj svojo zahvalo. Tu, moj prijatelj Mortimer, ki je takrat tudi sodeloval, vam bo potrdil, da govorim čisto resnico, ako želite to.“

Mortimer je pokimal, in jaz sem nadaljeval:

„Iz vsega tega moram sklepati, da ste v zmoti, v veliki zmoti. Vendar pa sem pripravljen poslušati vas, da me prepričate, če se morda jaz motim. Kajti bilo bi hudo, jako hudo za vas, če bi se vi motili, — kaj ne!?“

„Jaz se prav nič ne motim, gospod,“ je odgovoril baron trdovratno. „To boste na svojo žalost kmalu spoznali, ako mi kar takoj na mestu nočete vrniti mojega denarja.“

„Koliko denarja?“ sem vprašal.

„Denar zahtevam, ki ste si ga prisvojili po krivici; koliko, to boste sami vedeli.“

„Seveda vem; vedel bi samo rad, če veste tudi vi,“ sem odvrnil smeje.

„Bodite previdni, gospod doktor Williams,“ je vzrojil baron ves besen ter škri-

paje z zobmi. Njegov pogled je bil ves divji. „Če bi me bolje poznali, bi si ne drznili tako govoriti z menoj.“

„O tem ne utegnava sedaj razpravljati,“ sem odgovoril brez strahu. „Sicer pa se mi zdi baš narobe, namreč, da smatrate vi mene za zelo neumnega. Če zahtevate denar od mene, morate vendar vedeti, kako velika je vsota. Zdi se mi sploh odveč govoriti o tem, ker se razume samo ob sebi, da ga vrnem. Ako se pa na vaš spomin ni mogoče popolnoma zanesti, potem bo gotovo vedela vaša gospa soproga, koliko denarja je imela seboj. Kako velik je bil tisti znesek, milostiva?“

Dasi je igrala baronica doslej prav postransko ulogo, jo je igrala kljub temu prav slabo. Sedaj je postala še bolj zmedena; in ko sem se ozrl vanjo v pričakovanju njenega odgovora, sem videl, da preveva njen obraz smrten strah pred posledicami njene nerodnosti.

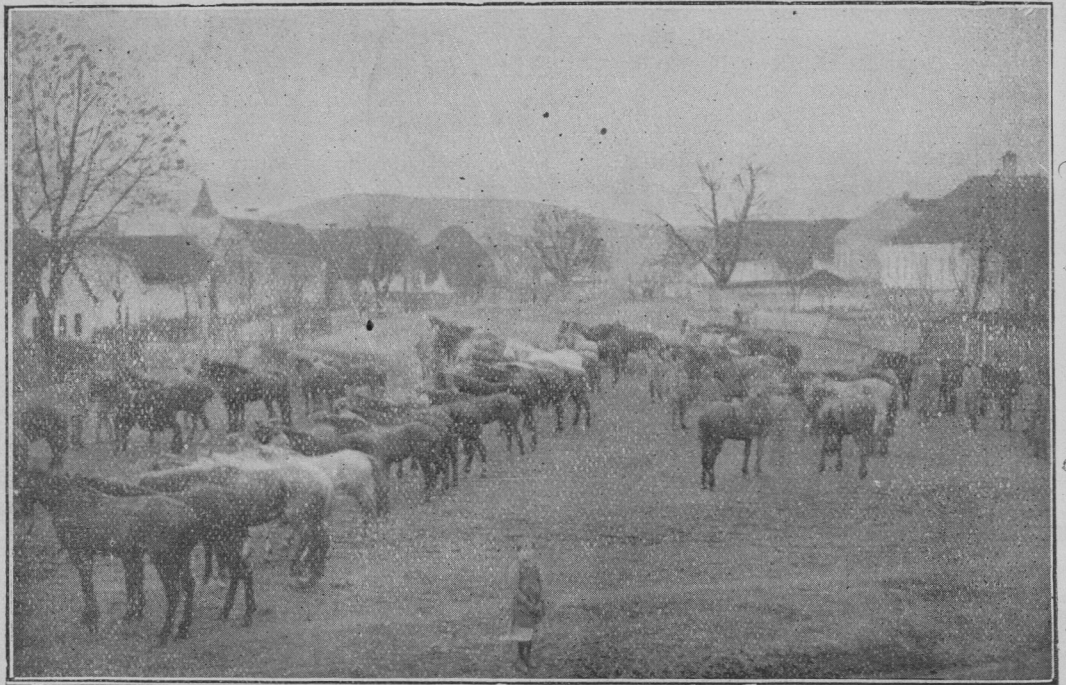
„Res nisem pogledala,“ je odgovorila naposled. „Saj mi ni bilo naročeno, naj vzamem denar seboj, in sama ne vem, zakaj sem storila to. Saj je bilo jako ne-

„Moje ime je Lucie Belton. Sem prijateljica gospodične Garcijeve in sem jo spremljala na Angleško. Bojim se, da je sedaj v smrtni nevarnosti. Imajo jo zaprto nekje v bližini Hampsteader Heide. Prosim vas, storite vse, da jo osvobodite. Pišem vam te vrstice, dasi stavljam s tem svoje življenje v največjo opasnost.“

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE.

„Marcela v smrtni nevarnosti!“ sem vzkliknil ves prestrašen; besede pa so mi skoraj obtičale v grlu. „Treba iti kar takoj na delo, pri katerem nam gotovo pomore to dekle. Mortimer, kje pa je pisalni salon?“

Prijatelj se je dobro izpoznaval v hotelu in mi je kazal pot. Napisal sem v največji naglici nekaj besed za Lucy Belton, jej dal svoj naslov ter jo prosil, naj vstopi v naš krog in naj nam pomaga rešiti svojo gospodarico. Zatrdil sem jej, da hočem postaviti vse moči, da se mi to posreči. S tem pisemcem sem tekkel po stopnicah navzgor. V veži sem k sreči naletel na hišno. Stisnil sem jej list z zlatnikom v roke ter jo prošil, naj odda pismo skrivaj.

Veliki Saryš (Nagysáros), slovaška vas severozahodno Prešova: Spredaj vizitacija trenskih konj. Slovenec živinozdravnik Večaj ima tu nadzorstvo.

varno nositi toliko denarja pri sebi in sem ravnala resnično nespametno.“

V tem hipu se mi je porodila nova misel.

„Prav res,“ sem odgovoril, „posebno še v tako majhni torbici, ki bi vam jo bil prav lahko kdo potegnil iz rok.“

Še preden je mogel temen pogled baronov preprečiti to, mi je že šla na led.

„Bilo je to od mene resnično neumno in lahkomišljeno. No, vesela sem bila, da sem vsaj naletela na poštene ljudi.“

„To ste, milostiva,“ sem odgovoril in sem vstal. „Za vaše in vašega barona namene morda na preveč poštene. Ne poznam vas sicer, ali vaša podobnost z gospodično Garcijevo je zares velika. Tudi vam moram čestitati, ker znate pisati tako imenitna pisma. Ampak če ste mislili, da me premo-tite s takimi zvijačami, ste se prav zelo zmotili. Niti vinarja vam ne dam izplačati. Če hočete, lahko pokličete sodišče na pomoč. Jaz sam se obrnem takoj na policijo in jej naznanim ta slučaj. Priporočam se vam!“

Pri teh besedah sem pokimal Mortimerju in ostavila sva skupaj sobo.

Stopil sem jedva par korakov po hodniku, ko mi je nekdo potapljal po lehti in ko sem se okrenil, mi je stisnila neka oseba mal listek v roke. Razgrnil sem ga in čital:

spremljevalki baronice Eissenove. Pokimala je zadovoljno ter obljubila, da izpolni mojo prošnjo. Potem sem dirjal zopet nazaj k Mortimerju, ki me je čakal spodaj.

„Sedaj pa hitro v Scotland Yard na glavni policijski urad,“ sem zaklical ter obenem že pomigal fijakerju.

Medpotjo sva se vendar še ustavila, da brzojaviva najinemu notarju. Sporočila sva mu nakratko, da dotična dama ni identična z gospodično, ki je bila moj gost ter da je vse skupaj veliko sleparstvo. Pet minut pozneje sva bila že pri nadzorniku Bealeju, ki je slutil da se vrneva, in naju je zato pričakoval.

„No, kako je? Prinašata mi vsekakor važne novice? To čitam že z vajinih obrazov,“ nama je zaklical že oddaleč.

„Da, da,“ sem odgovoril, „prav važne in resne novice.“ In sporočil sem mu, kaj sva doživela.

„Tako je vedno s te vrste družbo; kakor hitro jej stopimo energično nasproti, pa je zmedena. Ali kaj, za vruga, se je zgodilo z mlado damo?“ me je prekinil nadzornik.

„Le čakajte, konca še ne veste,“ sem nadaljeval. „Čitajte tole pisemce, ki mi ga je stisnila na hodniku v roke spremljevalka naše varovanke.“ (Dalje sledi.)

Mara Lamutova :

Poročno naznanilo.

Prijetno me je iznenadil njen nepričakovani list. V duši je trenutno zasijala razkošna spomlad.

Siva megla vsepovsod, uvelo trsje pred hišo, padajoče listje, vse mračno in pusto, — a naenkrat jasen žarek v tihi jeseni — dolgo pismo prijateljice Ane.

Po dolgih letih se me je spomnila. Nehote sva se zanemarili, dasi sva se čestokrat srečavali v najlepših spominih iz zašolske dobe.

Pozdravljeno, drago dekle!

Ana je bila mladenka, da malo takih. V njeni bližini ni bilo sledu o bolni otožnosti; njen oživljajoči smeh je prepodil dolgočasno sentimentalnost in nasul vsepovsod cvetje veselja.

In naenkrat njen list! Po desetih letih naj spet čujem njeno govorico, veselo pesem njene radosti razkošne duše:

Predraga, nepozabljena Mara!

Ne čudi se! Prihajam iz kraja sladkih spominov, ki so me izvabili na bregove naše Soče, meneč, da ozdravijo bolno dušo in oslabelelo telo... Tvoj naslov sem zvedela slučajno. V časopisu sem čitala, da si se poročila s Svojo prvo, ljubeznijo — z Ivanom.

Bolna sem dospela v Gorico. Odkar učim, nisem več zdrava. Naj Ti pojasnim svoje razmere: doma nimam več: moja dobra mamica je mrtva, oče-čudak, je drugič oženjen, z mačeho se prav nič ne razumem; sploh sem izgubila vse, kar mi je bilo nekoč ljubo in drago, zato sem se tako rada vrnila v kraje mladostnih sanj — v solnčno Gorico...

Duša, Tebi lahko govorim, kaj ne? Umela si me nekdanj, umela me boš tudi danes. —

Bolehna sem, zelo bolehná! Podobna sem večerni sencí v zapuščenem vrtu, ki se izgublja za preperelimi debli. Telesno sem jako oslabelela, a še bolj mi je bolna duša... Mara, zavedla sem se svoje osamelosti — skrajno sem nesrečna...

sem imenovala gospo Katarino. — Že davno jo je zagrnila črna gruda — šla je k svojemu dobremu Ferdinandu; nikdar več mi ne bo pripovedovala povesti iz svoje in njegove mladosti... Vrt pod oknom je zaraščen, zapuščen... Le cipresa ob robu

Sedanja moja gospodinja je Italijanka. Že prvi večer sem čula godrnjanje njenega moža; radi mene sta se sporekla... Gorje človeku, ki nima matere, nima ljubeče duše!

Prve dni sem tavalá po ulicah, alejah, po ljudskem vrtu, a sedaj sem večinoma

Izpod Karpatov: Trenska kolona poleg podkarpatske vasi. Zadaj vrsta pokritih vozov za živila, strelivo in dr. Spredaj na snegu dva naša častnika in stražmojster.

cvetne grede je neizpremenjena, tajnotiha, a meni je mnogo povedala... Rezede, astre in balzamine so izginile iz cvetočih leh, nadomešča jih navadna zelenjava, bele steze pa preprega slak...

Mara, težko je najti zavetja bolnemu človeku, zelo težko! Trkala sem na mnoga vrata; nekatera se niti odprla niso, druga so se odprla in spet zaprla, ustrašili so se mojega bledega lica...

Ljudje se boje bolnika, kakor bi ne bil bolnik človek; tembolj je potreben usmiljenja in skrbne roke, ki naj bi mu stregla v težkih urah; potreben je tolažilne besede, prijaznega pogleda, oh, že sam pri-

doma; zunaj prši in slaba sem; udajam se bolnim mislim, tolažbe pa od nikoder ni...

Povsod me pozdravljajo le spomini... spomini... in spet spomini... Preteklost je zbežala, sedanost hodi v žalni obleki po trnjevi poti, bodočnost je mračna in tužna... Včasih me zaskeli v prsih, plakala bi, a solze nočejo na dan, menda so vse izplakane.

Draga, jaz trpim že dolgo, dolgo! Odkar sem se napatila v samotno zagorske vasi, ni mi več srečno srce.

Mislila sem mnogo, premislila mladostna leta in — draga Mara — iz spoznanja se je rodilo kesanje in mi razjedalo življenje do današnjega dne. Danes sem sicer mirna, a tako miren more biti le človek ob robu groba, v svesti si doigrane vloge v tragediji življenja...

Mara, tudi meni je vzcvetela pod tukajšnjimi kostanji bogata spomlad; iz nje bi se mi razvil bogat sad, a uničila sem v svoji prešerni lahkomišelnosti razkošno cvetje, odpovedala se bogatemu sadu...

Duša, Ti gotovo ne pojmiš, kako pogosto vasuje moja duša pri svoji izgubljeni sreči — pri Pavletu...

Tebi so se uresničile mladostne sanje. Kakor sem čula, uživaš tiho zakonsko srečo ob strani svojega Ivana.

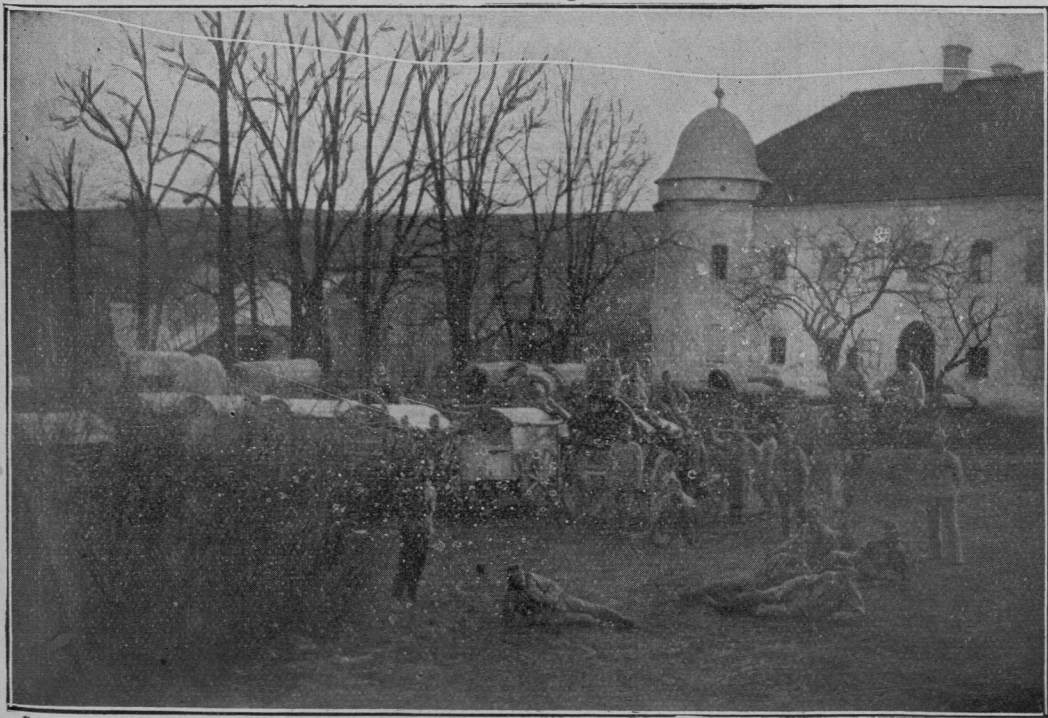
Ljubita se, razumeta drug drugega, udana sta si z vso dušo. Oh, Mara, Ti sama ne veš, kako si srečna!

Tvoj Ivan je bil vedno blag, nepokvarjen, domač — res, pravi slovenski fant! Tebi je bil dan pogled v življenje, znala si ceniti njegov značaj in njegove vrline; posvetila si mu mladost, spremljala ga v dolgih letih akademičnih študij, obvarovala sta drug drugega morečega razočaranja, in dospela sta svobodno na cilj.

A jaz? Oh, Mara, stud me obide ob spominu na one prikazni, ki sem jih imenovala — čestilce. Ostali so pač „čestilci“ in nič drugega.

Veš, Mara, mojim visokoletečim nazorom je bila kriva moja domača vzgoja. Stremila sem le po visokem, po časti, razkošju in sijaju.

Znano Ti je, da sem se po maturi zaročila z nadporočnikom, baronom Engel-

Rakoczyjev grad v Vel. Saryšu, pred njim trenska kolona, pri kateri je moštvo večinoma slovensko ter je stražmojster tajnik Deželne zveze promet. društev, Karel Govekar.

Mislila sem: v Gorico pojdem k svoji nekdanji gospodinj, k mamki Katarini; ona mi je bila vedno druga mamica, pri nji najdem tolažbo in dobrodejno zavetje.

Poiskala sem jo; v hiši so tujci; začuden so me gledali neznani obrazi, ko

jazen pogled ogreje mračno dušo — a tu ga doslej še nisem dobila.

Jesen je... jesen! Padla je menda tudi v človeška srca, ki so tako zakrknjena in popolnoma nedostopna, prave puščave brez oaze.

brechtom. Le malo srečnih trenutkov je rodilo to razmerje. On sam prej lahkoživ, razvajan, rekla bi življenja truden, ni mi znal ustvariti one sreče, ki sem si jo nalikala v fantastični dekliški duši.

Sprva mi je bila ta ljubezen velik grad, polagoma se je rušil, in ostale so gole razvaline... Ostal je le spomin — žalostno pogorišče mojega nebotičnega gradu...

Ko je zvedel, da ni moje premoženje tako ogromno, da bi odgovarjalo njegovim velikim zahtevam, začel se mi je odtujevati in sčasoma se mi je odtujil popolnoma. Sedaj niti ne vem zanj. Izginil je brez sledu. Ironija življenja!

Razočarana sem kompetirala v najbolj osamljeno vasico, ki jih skriva zelena Štajerska, k Sv. N.

Družbe nisem imela nobene, tuintam se je prikazal kakšen orožnik ali dacar. Nadučitelj je bil siten vdovec, njegova gospodinja zabita in dolgočasna tercijska, župnik nadušljiv starček itd.

Glej, draga, v takih razmerah sem živela dolgih sedem let! Edino razvedrilo so mi bile nedolžne otroške duše, a končno so mi tudi te presedale. Živci so postali rahli, bolezen je vidno hujšala. Zdravnik mi je svetoval južni zrak, dobila sem polleten dopust, in sedaj sem tu, v kraju mladostnih spominov...

Zaman iščem Pavleta; za mene so prazne vse steze... Nihče mi ne ve povedati o njegovih potih, le to zna vsak, ki ga je poznal, da je študiral jus.

Srce se mi krči, ko se spomnim njega in njegovih toplih besed. Kako me je oboževal, kako me želel osrečiti! Jaz sem se mu hladno umaknila in le s prezirljivim

General Ruskij, poveljnik ruske armade pred Varšavo, je bil nedavno odstranjen, dasi je imel ugled izbornega taktika. Na njegovo mesto je pozvan general Aleksejev.

sočutjem gledala nanj — na ubogega dijaka.

Ti si bila z malim zadovoljna, usoda Ti je podelila veliko, a pri meni je bilo obratno. —

Bogve, kje hodi Pavle? Ali je bil vojak? — Mogoče je celo na bojišču... Z grozo se ga včasih spomnim... One oči, ki so me nekoč tako žareče iskale — one oči naj bi se na veke zaprle. —

Zdi se mi, da me more ozdraviti le njegov pogled in le ena njegova beseda mi more obnoviti pomlad v srcu..

Skoro gotovo je kje nameščen kot sodnik in ni se mi bati najhujšega. Včasih

si kar ne upam čitati časopisov. Znabiti bo vedel kaj natančnega o njem Tvoj dobri soprog? — Prosim!

Veš kaj, pridi v Gorico, neizrečeno rada bi Te videla in govorila s Teboj iz oči v oči. Počakaj lepega vremena in sporoči, kdaj prideš, pričakujem Te na postaji. Obiskali bova vse kraje sladkih spominov in se zatopili v sanje mladih let... Pridi!

Iskreno pozdravljena, enako g. soprog!
Tvoja
Ana.

Gorica, 15. nov. 1914.

Via .....

* * *

Nemilo me je dirnila vsebina njenega lista. Torej tako se je upodobilo življenje veselo in lepe Ane! Tako kruto se je pogrjala usoda z njeno mladostjo! A, da bi vedela, kako je Pavle težko prebolel svojo brezupno ljubav — podlegla bi pekočemu kesanju. Bogzna, kje je on? — Mogoče še vedno tli iskra v njegovem srcu; mogoče se da še vse popraviti, da le ni Ana nevarno bolna.

Kakor hitro se malo vremeni, peljem se v Gorico in potolažim ubogo Ano.

A dež je padal in padal Dolge tri tedne sem zaman čakala solnca. Ani sem sicer pisala, a odgovora nisem dobila.

Ko berem nekega dne v časopisu dnevne novice, obstrme mi oči na prvem, a še bolj na drugem članku:

Smrt na bojišču: Umrl je na južnem bojišču junaške smrti rezerv. poročnik pri 17. pešp. g. Pavle R., notarski kandidat v P. Slava njegovemu spominu!

Smrtna kosa: Umrla je v Gorici po dolgem bolehanju gdč. učit. Ana K. Po-

Выкладка вещей на инспекторскомъ смотрѣ

1) Место нижн. чина. 2) Равенство или вещь. 3) Шинель. 4) Шинель. 5) Зарядки. 6) Подстилки. 7) Пологоче. 8) Мешекъ съ мелочью. 9) Пузырекъ съ масломъ. 10) Шпатель. 11) Порошокъ. 12) Отвертка. 13) Треникъ съ перьями. 14) Щетка. 15) Сапоги въ коробкѣ. 16) Чарки. 17) Веревка. 18) Подстилка и прачка. 19) Двѣ рубашки. 20) Подплатники. 21) Губаст. рубаха. 22) 2 п. портянокъ. 23) Башмакъ. 24) Мешекъ съ мелочью. 25) Кошель и бумажка. 26) Сапоги. 27) Чехолъ сапожный. Если кака-либо вещь не полагается, то наложить раскладочную бумагу поперекъ.

Имя *Деметрий*
 Отчество *Савиновичъ*
 Фамилія *Савиновичъ*

На службѣ съ «...» 191 г.
 На правахъ *солдата*
 Въ роднѣхъ «*21*» *Томскъ* 1914 г.
 Изъ сословія *солдатъ*
 Губерніи *Среднеазиатск.*
 Уѣзда *7. Велець*
 Города или волости
 Села или деревни
 Вѣроисповѣданія *Православное*
 Холостъ или женатъ
 Знаеть мастерство
 Грамотень

Перемѣны въ служебномъ положеніи:

Ефрейторомъ съ 191 г.
 Младшимъ унт.-офиц. съ 191 г.
 Старшимъ унт.-офиц. съ 191 г.

Vojaška knjžica, kakršne nahajajo pri padlih ruskih vojaki. Na levi narisano navodilo, kako mora biti zložena tornistra, na desni životopisni in vojaški podatki, iz katerih je razvidno: ime priimek, rodbina, doba službovanja, šarža, kraj rojstva in pristojnost, izobrazba i. dr. vojaka.

kojnica je službovala pri Sv. N. na Sp. Štajerskem. Iskala je zdravja v Gorici, kjer jo je pobrala nemila smrt. N. v m. p.

Žalostni novice, — a meni sta se zdeli skupno poročno naznanilo dveh ljubečih se duš...

slikarjev, kiparjev in tovarnarjev, kakšna bodi poslej moda zavedne Nemke; na Dunaju in v Pešti imajo modne kongrese z istim programom, v Pragi ugibajo, kako naj bi bila oblečena vbodoče rodoljubna in patrijotična češka dama in češka gospica,

mače obrti in trgovine le žele, da bi imelo to narodno gibanje resničen uspeh. Lepa ženska je v vsaki, še toli nespametni modi lepa. Ker pa so nelepe ženske še vedno v večini, se nova moda pač ne bo smela ozirati v prvi vrsti na one, ki so najlepše

Ženska moda in vojna.

(Slovenskim ženam in dekletom.)

Saj je smešno, da si ubijajo ljudje glave danes z žensko modo, — danes, med svetovno vojno, ko stoje milijoni na bojiščih in ko trepeta nešteto src za življenje in obstanek. Toda oni, ki so ostali doma, hočejo tudi nekaj storiti za uspeh vojne in med drugim so sklenili: „Proč s tujim obrtom, proč s tujo modo!“

Seveda so bile najbogatejše dame prve, ki so zaklicale: „Proč s pariško in angleško modo!“ Delavka in kmetica se za taka malenkostna vprašanja sploh nikjer ne zanimata. Ali bogatašnje so pred vojno v modnem vprašanju največ grešile, ker so na škodo domače obrti podpirale tujo obrt ter so za visoke cene naročale svoje toalete iz Pariza in Londona. Le kar je bilo odondot, je bilo moderno, šik, apartno. Te potratne dame so posnemale več ali manje vse meščanke in tržake, ne sicer z direktnim naročanjem iz Pariza ali Londona, nego s kopiranjem francoskih in angleških modelov — vzorcev. Kar so si izmislile pariške ali angleške lehkomišelnice ali parfimirane, v demantih se žareče blodnice, tisto so posnele tudi najboljše, najdostojnejše žene in dekleta. In v Berolinu, na Dunaju, Gradcu, Pragi, Zagrebu, v Ljubljani in povsod je bilo merodajno za žensko modo le tisto, kar si je izmislila v Pa-

Zaplenjeni ruski topovi na trgu v židovskih Suwalkih po bitki v Mazuriah.

a zdaj čujemo tudi že iz Zagreba o gibanju za izvirno hrvaško obleko gospej in gospodičin. S tem vprašanjem se bavijo povsod čisto resni ljudje, pametni gospodje in razumne dame, zato ga ne smemo prezreti.

Saj je resnično, da je bila pred vojno Evropa nekako bolna na — opičjem posnemanju Parižank in Londončank, na — smešni zaljubljenosti v vse, kar je tujega. V tem oziru smo bili tudi Slovenci hudi

tudi brez vsake mode. Hrvaška pisateljica gdč. J. Truhelka je povedala v „Obzoru“ takole svoje mnenje:

„Mislim, da nam — Hrvatice — ne manjka niti okusa niti materijala. Naš narod je prebogata na okusu, ki se izraža v stoterih variacijah naše domače umetnosti, v vezivu, kroju in vzorcih; zato bi bil uprav zdaj čas, da začnemo svoje ne le spoštovati, občudovati in platonski ljubiti, nego tudi posegati za onim, kar je naše. Letos ne pride k nam moda iz daljnega sveta. Kaj bi bilo torej naravnejše in pametnejše, nego poseči po svojem? Pred dvema letoma smo nosile klobuke, okrašene s portami, ki so nam jih poslali tam iz Pariza. Tak klobuk je stal mnogo denarja, a tu se morejo dobiti iste porte za nekaj desetih po metru. Naše narodno vezivo je prišlo v svetovno modo posredovanjem Pariza in le tako je došlo tudi k nam! Ali če je že po naši zaslugi napravilo toliko pot križem sveta, potem moremo zagotoviti, da smo bili potrjeni v svetovnih salonih in da ne more reči nihče, da naše narodno vezivo ni za — salon, nego le za — kostimne plese!

Vrednost naše domače umetnosti iz naše

narodne noše dokazuje jako dobro tudi tale činjenica. Še pred vojno je prebivala v Zagrebu neka nemška pisateljica (ga. Marija Holma!), ki je zdaj v dobi vojne v Monakovem predavala javno o slovanskih ženah monarhije. Ona je naravnost zelo

Š francoskega bojišča: Po porazu Francozov ob reki Marni odstranjajo trupla padlih vojakov in konj.

rizu ali Londonu kakšna elegantna postopacka. Vsi smo vedeli to, a — nihče se ni tega sramoval...

Zdaj, ali vsaj po vojni naj bo v tem oziru vse drugače. V Berolinu premišljajo modni umetniki in modne umetnice v družbi

grešniki. Najnovejše gibanje proti tuji ženski modi pa baje ni le trenutno, nego naj bi ostalo trajno na korist domače obrti. Tajiti ni, da je to gibanje izšlo iz politične, narodne in gospodarske mržnje, ki jo je rodila vojna. Vendar je baš v interesu do-

Slovenaka fanta (X X), ki sta bila pri avstrijski motorni bateriji, sedaj med ranjenci v Bruslju v Belgiji v nemški bolniški uniformi.

pohvalila nas, Hrvatice. Nič pa ji ni pri nas ugajalo bolj kakor vezivo hrvatske žene, in posvetila mu je cele himne.

„Nič ni tako lepo in originalno pri Hrvatih, kakor njihovo prekrasno narodno vezivo, njihov narodni kroj in njihova narodna noša. Nič me ni navdušilo bolj, kakor če sem šla jutraj na Jelačićev trg, da se nagledam prekrasne, slikovite noše hrvaških kmetic. Kolika lepota, kolika čistota! Kakšna je hoja te kmetice! Nosi svojo kosačo na glavi in stopa kakor kraljica! Od nje bi se morale me naučiti hoditi. Hrvaško narodno vezivo, to je neizčrpno bogastvo barv, motivov, to je pravi biser narodne umetnosti, o kateri se zunaj širokemu svetu niti ne sanja.“ In končno pravi ta Nemka, da ima hrvaški narod v svojem vezivu veliko imetje, ki tvori cel kapital, s katerim si more ustvariti svojo originalno in lastno modo.

Medtem ko se Nemke in Madjarke (pa tudi Čehinje!) zdaj z vsemi silami trudijo in mučijo, kako bi letos (in vbodoče!) vtisnile modi pečat svoje narodnosti, nam — Hrvatice — ni treba družega, nego da posežemo po onem, kar leži pred nami kakor velika narodna glavica. Obleke, ki smo jih videli na razstavi „Zagrebačke udruge za promicanje narodnog veziva“, so kakor izgotovljene z isto tendenco: pokazati našemu ženskem svetu pot, ki jo naj hodi. Enostavna bela bluz, praktično okrašena z narodnim vezivom, elegantna obleka, po kroju in vezivu v narodnem slogu, a vendar namenjena zahtevam obče svetovne mode, to bi moralo biti naša poletna moda. Isto velja za otroške obleke. V Berlinu, na Dunaju in v Pešti se pišejo dolgi članki, vrše se predavanja, kako naj se modelira letošnja domača narodna nemška in na-

narodna madjarska moda, stavijo se predlogi in izkuša na vse načine, da se ustvari takšna moda, že zato, ker se iz Francoske in Angleške v tej dobi ne more prenesti moda.

Med vojno bi ne bilo treba mnogo misliti o modi, ali če se vendar le piše in govori o njej ter jo iščejo vendarle, potem bi bil gotovo greh proti samim sebi, da čakamo, kaj nam prinese kak model, ki bo nosil na sebi znak tujstva, medtem ko imamo doma veliko zalogo, iz katere moremo storiti ne le lepo in okusno modo, nego tudi ceno — da ne omenjam niti gospodarske koristi, ki jo bo imel odtod naš narod.

Ostanimo doma s svojim okusom, s svojimi potrebami in — denarjem! To bi bila najlepša, najbolj naravna in najbolj patrijotična gesta našega ženskega sveta.“

Podoben članek je priobčila v „Narodni Politiki“ češka pisateljica Olga Fastrova s stališča češkega ženstva, ki si hoče s pomočjo češkega narodnega veziva in čeških narodnih noš tudi ustvariti novo modo. Toda pri tem noče naravnost posneti narodne noše, ki je primerna le za kmetice in bi bila po mestih, v salonih in v glediščih smešna maškarada. Ustvariti hoče naspotno povsem izvirno elegantno in apartno toaletno za meščanske sloje, a tako, da bo nosila pečat češke narodnosti.

A Slovenke? — O teh ne slišimo ničesar, ker menda nimajo svojih modeli — z Dunaja... Tudi Slovenci imamo krasno narodno vezivo in slikovite narodne noše. Kaj če bi začele še Slovenke razmišljati o onem, kar zanima danes toli živo Nemke, Madjarke, Čehinje in Hrvatice? —

Hrvatice med vojno.

V Zagrebu je nedavno priredilo žensko društvo „za usčuvanje in promicanje narodne pučke umjetnosti“ prekrasno razstavo narodnih ženskih ročnih del, pestrih hrvatskih narodnih noš ter prelepih ženskih oblek, izdelanih v narodnem slogu, okrašenih z narodnimi vezinami, katerih kroj pa hkratu upošteva sedanjo modo. Največjo pozornost so vzbudila izredno lepa krila in bluze iz belega muslina, položena vsa v gube, — prav kakor je sedaj moderno — preko kril kratka tunika, preko bluze pa bolero, obšit z vezinami v narodnih barvah. Jako lepo se poda k tej narodni, a tudi moderni obleki bela ali modra, bogato izvezena suknjica ter lična narodna čepica, okrašena z zlatimi in svilnatimi vezinami ter prikrojena po sedanji modi. Vsa ta obleka je izredno elegantna ter bi vzbudila v največjem mestu pozornost in občudovanje. Hrvatice so si torej same sestavile svojo modo, ki je tembolj hvale vredna, ker se tesno naslanja na narodno nošo in na narodno ročno delo. Cela taka obleka: krilo, bluz, bolero, suknjica in čepica velja 152 K; toliko velja tudi navadna toaleta, izdelana po francoskem ali kakem drugem tujem kroju, ki je tako neugledna, da je nihče niti ne opazi ne. Tu pa dobiš za to ceno še vrhno suknjo in čepico. — Razun oblek je na razstavi še nebroj prekrasnih narodnih šalov, torbic, zastorov, pregrinjač, prtov, be-

Spodnještajerski 87. pešpolk, ki si je pridobil v III. „železnem“ koru častni naslov — „polk junakov“, — pred svojim odhodom iz Celja spočetka avgusta 1914. Ta slovenski polk je sodeloval v vseh večjih bitkah ter se bori danes v Karpatih. (Glej člančič na str. 7!)

lega perila za postelje, oblek za deklice in dečke itd. Prav hvalevredno je, da je društvo za ohranitev hrv. narodne umetnosti priredilo to razstavo baš sedaj, ko je v Zagrebu mnogo tujega občinstva. Madjarski, češki, poljski, slovaški, maloruski, slovenski in nemški častniki so bili vsi navdušeni za te prelepe narodne stvari, pokupili so jih prav mnogo ter so jih poslali domov svojim ženam, hčerkam in sestram v spomin na viharo leto 1915. Hrvatice so s tem dosegle dvojno korist: spravile so v svet hrvatske narodne izdelke ter napravile hkratu dobro kupčijo, ki jim daje možnost, da pridno nadaljujejo svoje rodoljubno delo. — Sicer v teh resnih časih res ni na mestu, da bi govorili kaj dosti o modi. A toliko vendar smemo pripomniti, da bi se tudi Slovenkam gotovo bolj podajale poprej opisane hrvatske narodne obleke kot pa neukusni izdelki sedanje mednarodne mode. Sicer pa bi si Slovenke prilagodile te obleke lahko še nekoliko drugače, namreč po slovenskih narodnih nošah ter po slovenskih, zlasti belokranjskih vezinah. Tudi v tem oziru bi bilo misliti na to, da si ohranimo svoje narodno obilježje.

87. pešpolk — polk junakov: Polkovna zastava.

Dobrotnik naših invalidov.

Letos je minilo 200 let, kar je umrl v Ljubljani pl. Schellenburg, ki je zapustil velikansko premoženje. Ta mož je prišel s

Tirolskega; (rojen je bil v Sterzingu leta 1652). Okoli l. 1684. je začel v Ljubljani trgovino z deželnimi pridelki in si je v nekaj letih ustvaril tako bogastvo, da je posojal denar kranjski in koroški deželi, daroval je mnogo za ljubljanske cerkve in samostane ter je ustanovil leta 1702. ljubljanski uršulinski samostan.

L. 1714. je Schellenburg umrl.

V svoji oporoki je zapustil zopet velike svote za razne bratovščine, cerkve in samostane. Pokopan je bil v uršulinski cerkvi. Po njegovi smrti je njegova žena izročila leta 1720. cesarju Karolu 100.000 gld. iz katerih naj bi se napravile dobrodelne ustanove. Denar je ležal do l. 1751., ko se je po smrti Schellenburgove vdove cela bogata dedščina uredila. Poleg mnogih drugih ustanov za vzgojo kranjskih plemičev na dunajski Terezijanski akademiji, za podporo častniških vdov „kranjske narodnosti“ in za vzgojo dijakov pri jezuitih, se je ustanovilo iz Schellenburgove zapuščine 100 ustanov za vojaške invalide iz Kranjske in Koroške.

Takrat so bili burni časi (bila je sedemletna vojna), in tako je kranjski trgovec in bogataš obrnil svoje premoženje v najbolj človekoljubni namen

— za podporo invalidov. Ko bi zdaj po 200 letih bilo mnogo Schellenburgov! Po dobrotniku Schellenburgu se imenuje ena ulica v Ljubljani.

Fran Špindler,

doma iz Sitarovec pri Mali Nedelji na Štajerskem, je odšel po naboru meseca dec. 1914 v Maribor k 26. domobran. polku. Po končanem vežbanju je odrinil na bojišče — v Karpatih. Svojim staršem je pisal dne 23. jan., a potem nič več. Upajmo, da se oglasi.

87. pešpolk — polk junakov: Skupina podčastnikov, ki se bojujejo sedaj v Karpatih.

Iz 87. pešpolka.

Bojno polje, dne 14./4. 1915.

Dragi mi rojaki!

Zadnji čas mi pridejo tu in tam tudi „Tedenke Slike“ v roke, kar me zelo veseli. — Ne morem si kaj, da bi Vam ne poslal teh 2 slik našega sloven. 87. polka. Ena predstavlja našo zastavo, ki je s svojo slavo nadkrilila gotovo marsikateri drug polk v tekoči svetovni vojni 14/15. Posneta je pri odmoru v ozadju; meseca aprila, obkrožena po večini od računskih podčastnikov, poročnika Willitrejca, prap. Poljšaka Vladka, zastavonosca, četovodje Blažeka Ant. i. dr. — Druga slika kaže podčastnike od štaba in trena pri naših poljskih kuhinjah. — Tu imamo še vedno obilo snega, a narava in razpoloženje slovenskih fantov je vedno najboljše, najveselejše, v katerem oziru se z nami, Slovenci, doma z južne Štajerske, ne more meriti kdor si bodi. Vsi upamo v končno našo zmago — in prej ko bi nam kdo to našo trdno vero izčrpal — moral bi se pogrezniti — vesoljni svet. Nadejajoči se skorajšnje vrnitve v našo milo domovino, iskreno pozdravljamo vse zavedne rojake doma in jim vsem kličemo gromovito doneč: „Na zdar!“

Slovenski branitelji severne meje — trn v ruskih petah.

Dostavek. K častnemu priimku III. kora, ki ga zovejo „železni kor“, je mnogo pripomogel naš štajerski 87. pešpolk. Od srede meseca avgusta 1914 do danes stoji ta vrli polk junaških Spodnještajercer vedno in povsod v ospredju naše armade. Na bojiščih vzhodno in zahodno Lvova in Przemysla se je odlikoval, prebil je slavno vse boje v zahodnji Galiciji ter stoji danes z nezlomljeno hrabrostjo in nezmanjšano vztrajnostjo v Karpatih, kjer se razbijajo ob junaški steni spodnještajerskih slovenskih prs valovi ruske ofenzive. Berolinski, dunajski in budapeštanski listi so polni hvale o tem polku; nemški in madjarski vojni poročevalci poročajo o velikih in slavnih činih naših spodnještajerskih mož in fantov. Ko se spiše po vojni zgodovina junaštev III. „železnega“ kora, najdejo tudi Slovenci, ki služijo v 17. pešpolku, 27. domobranskem pešpolku, 87. in 97. pešpolku, svoje priznanje, ki jim ohrani večni spomin. Gotovo je potrebno, da zbirajo naši dnevniki že danes predvsem poročila o delovanju slovenskih vojakov in slovenskih polkov. To delajo tudi češki o svojih, hrvatski o svojih ter zlasti madjarski in nemški o svojih polkih. Obžalovati je, da je med našimi junaki le malo takih, ki znajo poročati časopisom. Ta zamuda se bo morala popraviti vsaj po vojni, ker skromnost je zlasti na tem polju neumestna in kvarna. Naš tednik

† Anton Gnezda,
iz Gor. Kanomelj pri Idriji, padel na severnem
bojišču.

je kakor vsem slovenskim polkom tudi 87. pešpolku glede poročil in slik povsem na razpolago. Poročajte nam in pošiljajte nam slik, da ohranimo spomin na veliko dobo velikih sinov naše maloznane domovine!

† Vincenc Cebe.

Iz bolnice v Košicah na Ogerskem se je 23. marca t. l. poročalo, da je isti dan umrl Vinko Cebe, pešec pri pehotnem polku št. 47, 7. stotnija, za trebušnim legarjem v 20. letu svoje dobe. Pokojni je bil kmečki sin Antona Cebeta v občini Orehova vas pri Mariboru, in je od 16. leta služboval v različnih tovarnah na Štajerskem, Dunaju in lansko leto v Holtenu ob Renu in Hamburgu, kjer si je prisvojil mnogo olike, znanih in bil zelo priljubljen. Od 15. febr. je bil v Karpatih, kjer je zbolel in prišel 16. marca t. l. v Košice. Zapustil je 3 brate vojake in žalujče starše. Naj v miru počiva v tuji zemlji!

† Anton Gnezda,

še 25 let star, doma iz Gor. Kanomelj št. 12 blizu Idrije, je padel severnem bojišču v Galiciji. Služil je pri 17. pešpolku tri leta. Naš junaški domači polk se bori povsod v prvih vrstah, in tudi rajni Anton je pokazal iznova, da „kranjska kri nikjer ne falí“, kjer je treba največjega poguma

Germovšek Jožef,
iz Lukovka pri Trebnjem na Dolenjskem, se
nahaja v ruskem ujetništvu.

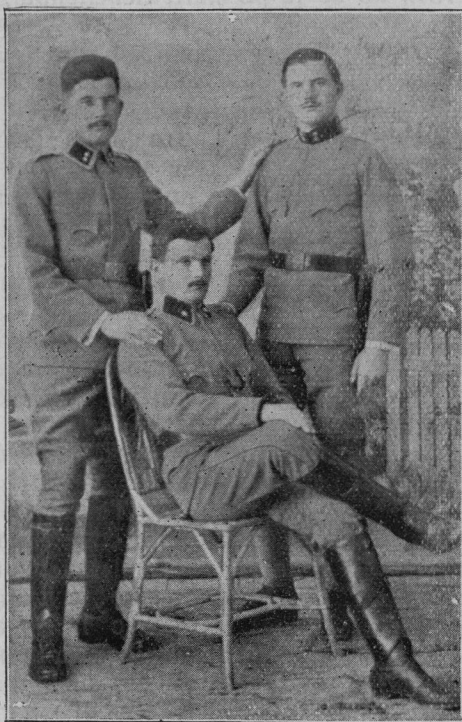
in najtežjih žrtev. Pokojnik je bil prijazen, priden naroden fant. Zato žalujejo po njem ne le starši, brat in osem sester, nego tudi njegovi prijatelji in znanci. Bodi mu lahka slovska zemlja gališka!

† Slavko Pureber.

Na severnem bojišču je padel prostovoljec Slavko Pureber dne 20. febr. 1915. Bil je zadet v prsi in je na obvezovališču istega dne umrl. Na bojišče je odšel 3. jan. in se srčno bojeval do tistega časa, ko mu je smrt vzela morilno orožje iz rok. Pokopan je na pokopališču v vasi Nadworna v Karpatih.

Germovšek Jožef,

rojen 2. februarja 1894 v Lukovku pri Trebnjem na Dolenjskem, se nahaja v ruskem ujetništvu v mestu Sarapulu, guberniji Vercki. Služil je pri c. kr. domobranskem pešpolku št. 27. v Ljubljani. Hrabro se borečega so ujele ruske čete meseca januarja in ga od-

Trije slovenski bratje vojaki iz Barkovelj pri Trstu: od leve na desno: pionirski desetnik Josip Pertot, saperski poddesetnik Ferdo Pertot, oba dva pri ptujski garniziji, ter pešec desetnik Fran Pertot, pri ljubljanski garniziji. Ta je bil v bitki pri Grodeku 15. septembra l. l. težko ranjen. Četrtri brat Ivo služi pri železniškem polku v Korneuburgu.

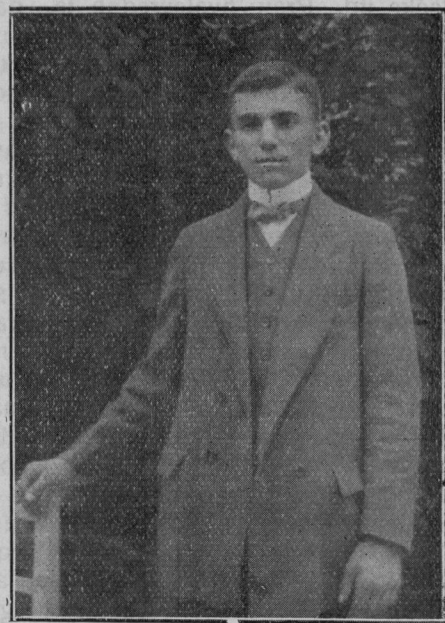
peljale v rusko ujetništvu. Upajmo, da se kmalu vrne zdrav v svojo ljubo slovensko deželo!

Korporal Anton Kodermac,

doma iz Ovčjedrage pri Gorici, pošilja iskrene pozdrave vsem prijateljem, znancem in čitateljem „Tedenskih Slik“. „Zahvaljujem se uredništvu, ker mi pošilja „Tedenske Slike“ pravočasno in točno! Vaše krasne slike nam bodo za letošnjo pomlad najljubši pozdrav iz domovine. Bog Vas živi!“

Minoli teden.

Mir, ki je vladal na nekaterih delih naše fronte, je 26. aprila prekinil silen artiljerijski boj. Kaj pomeni to živahnejše delovanje artiljerije, se še ne da spoznati. V Gozdnatih Karpatih je sovražnik po brezuspešnih in izgub polnih naskokih na naše pozicije vzhodno od prelaza Užok ustavil svoje napade. Vrha na obeh straneh doline Orawe, Zvinin in Ostri vrh, ki so ju naše čete zavzele, sta trdno v naših rokah. Pri občini Szobos je naša

Franc Špindler,
iz Male Nedelje na Štajerskem, ki ga pogrešajo
od 23. januarja.

težka artiljerija zbila neko rusko letalo. Zadnji ruski napad pri Zaleszczykih v Bukovini je bil pred vsem določen zakriti izpremembe na ruski fronti. Pri Ottyniji so se pričeli pozicijski boji. Tretji kor se bori na najbolj eksponiranem mestu v Karpatih. Poveljnik 3. armade general Borojevič je višji poveljnik tudi 3. koru; prvi neposredni poveljnik 3. kora pa je fml. Krautwald v. Amrau. Tu so skoz in skoz prvovrstni, izborni, pravi elitni vojaki iz Štajerske, Kranjske in Koroške, ki junaško branijo meje Ogrske. V Bartfi vlada mir. Prebivalstvo se je izvečine vrnilo, kljub temu, da stoji sovražnik komaj 10 km od mesta. Naš položaj je ugoden, naše pozicije so močne, nasprotno pa je slabši položaj Rusov in njih nezmožnost tu očitna. Ob Saroški meji se sploh ne boje novega prihoda Rusov, dasiravno je sovražnik tu najgloblje vdrl na ogrska tla. Na podlagi dosedanjih izkušenj se da konstatirati: Premor v karpatskih bojih, ki je posledica retabliranja ruskih čet, se obrača za nas vedno na bolje, ker Rusom očitno primanjkuje municije. Naša artiljerija, ki je postavljena pri Zboru je začela učinkovito streljati na Ruse, ki pa so komaj odgovarjali. Opetovani ruski nočni napadi na Ostry vrh so naše čete krvavo zavrnile. Tudi o eksploziji dveh ruskih skladišč municije poroča uradno poročilo. Boji v Bukovini in južni Galiciji trajajo dalje, dasiravno so avstrijske čete dosegle prvi cilj svoje ofenzive. Desni breg Dnjestra je skoraj popolnoma prost sovražnika. Vsi poskusi Rusov, da bi od Avstrijcev zasedene pozicije v Besarabiji zopet zavzeli, so bili brezuspešni. Rusi so zapustili po boju Bojan eno najvažnejših točk ob ruski meji. Naša težka artiljerija je prizadejala

† Slavko Pureber,
padel na severnem bojišču.

sovražniku velike izgube. Ruske pozicije pri Novosielci so nevzdržne. Pričakovati je, da se bodo Rusi umaknili za mejo. V četrtek in petek so skušali Rusi prekoračiti bukovinsko mejo v smeri gozda Toporouc ter so zadeli pri tem na avstro-ogrsko čete. Boj se je končal s tem, da so se Rusi umaknili na Malenke v Besarabiji. — Naš podmorski čoln „U 5“ je v torek ponoči v Jonskem morju nedaleč Otranta potopil veliko francosko oklopno križarko „Leon Gambetta“. — Na polotoku Galipoliju so Turki odbili izkrcanje Francozov in Angležev ter jih mnogo ujeli. V Dardanelah ne morejo sovražne ladje proti Turkom doseči nikakih uspehov. — V Vzhodni Prusiji in pri Suwalkih Nemci zopet napredujejo. V Flandriji v bližini Yperna in Izerskega kanala so bili Francozi in Angleži zopet poraženi. Na Francoskem se vrše pozicijski boji brez odločitve. V Argonih in v Preter-skem gozdu so dosegli Nemci nekaj uspehov. Z juga ni drugih poročil, kakor da vladajo na Srb-skem in v Črnigori hude epidemije.

Raznoterosti.

Najkulturnejši narod v Avstriji. V du-najski „Zeit“ je priobčil nemški znanstvenik dr. Mi-hael Hainisch članek z naslovom „Neue Ziele nationaler Arbeit“. Najzanimivejši odstavek tega članka se glasi: Od davnej so bili nemški Avstrijci ponosni na to, da so najkulturnejši narod v Av-striji. To je še danes resnica, v kolikor se uvažuje procent tistih, ki imajo visokošolsko izobrazbo ali staro rodbinsko kulturo. Teh je med Nemci več, kakor med drugimi narodi. To stanje pa se takoj spremeni, če se primerja splošna izobrazba narod-nih mas. Tu moram, žal, priznati, da smo si pustili vzeti prvenstvo. Ne mi, Nemci, ampak Čehi imajo najmanjši procent analfabetov. Mi Nemci imamo tudi več enorazrednih ljudskih šol, kakor Čehi in je pri nas več otrok poletni oproščenih šolskega poduka, kakor pri Čehih. Še neugodnejše za nas Nemce je razmerje meščanskih šol. Pred tremi leti so imeli Čehi na Češkem in na Moravskem toliko razredov meščanskih šol kakor Nemci, a potem so nas Čehi prehiteli. Tudi ljudsko izobraževalno delo je med Čehi še na višji stopinji, kakor pri Nemcih.

Hrabrostne medalje. Za prav posebno hrabrost pred sovražnikom dobiva moštvo hrabrost-

† Vincenc Cebe (X),
iz Orehove vasi pri Mariboru, umrl vsled bolezni
v Košicah.

dalje in jih tudi nositi. Tozadevna odredba je z dne 5. junija 1849. Kdor ima zlato ali veliko srebrno medaljo, dobiva, dokler živi, posebno doklado. Prej je dobival, če je imel zlato medaljo, svojo celo, če je imel veliko srebrno medaljo, pa polovico mezde one šarže, v kateri si je medaljo pridobil. Sedaj pa je to urejeno tako, da dobiva za zlato medaljo narednik 80, četovodja 60, korporal 40, poddesetnik in vojak 20 vin. na dan; za srebrno medaljo pa dobi polovico tega zneska, Medalja ima na sprednji strani cesarjevo podobo, na zadnji strani pa označbo „Za hrabrost“. Vrednost zlate medalje je preračunjena na 78 K 12 v, vrednost srebrne medalje pa na 3 K 64 v.

Angleško poročilo o potopljenih ladjah. Po poročilu trgovskega urada je bilo v mesecu marcu potopljenih 33 angleških parnikov s skupno 61.383 tonami. Od teh je bilo 27 ladij z 29.449 tonami torpediranih, en parnik s 115 tonami pa je

Pet bratov — vsi potrjeni — vrli slovenski fantje z Ledenic pri Beljaku na Koroškem.

ne medalje. Hrabrostno medaljo je ustanovil cesar Jožef II. 19. julija 1789. Izprva sta bili dve taki medalji: zlata in srebrna. Dne 18. avgusta 1848. pa je cesar Ferdinand ustanovil še malo srebrno kolajno. Od tedaj naprej smo imeli zlato in srebrno hrabrostno medaljo 1. in 2. reda. V prejšnjih časih je mogel dobiti vojak samo eno medaljo. Če je imel že medaljo nižjega reda, jo je moral vrniti, ako je dobil medaljo višjega reda. Šele cesar Fran Josip I. je dovolil, da sme dobiti vojak vse tri me-

zadel ob mino. Utonilo je pri teh ladijskih izgubah 217 mož. Število izgubljenih jadrenic znaša 25 z 8110 tonami. Od teh so bile tri jadrnice torpedirane.

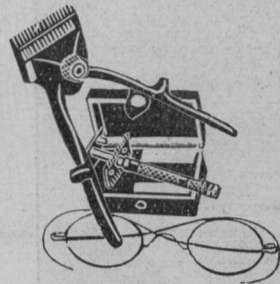
— Slike padlih junakov in druge slike priobčimo **brezplačno** in jih po uporabi vrnemo nepoškodovane. S sliko pošljite, pro-simo, tudi par vrstic podatkov, da lahko kaj napišemo o sliki.

Stenske ure, priproste, fine in najfinejše ima v veliki izbi H. Suttner v Ljubljani št. 5. Solidno delo in nizke cene, postrežba točna in so-lidna. **Za vsako uro jamstvo!** Oglejte si veliko zalogo ali pa pišite po cenik, ki ga dobi vsakdo zastoj in poštine prosto.

Večja množina

ovsene slame

se takoj kupi. Ponudbe z ceno na tovarno cementa v Zidanem mostu.

Redka prilika!

Neobhodno potreben je v vsaki družini stroj za rezanje las, z katerim se lahko reže 3, 7, 10 mm dolgo; lepo ponikljan za K 4, finejši K 4-80, najfi-nejši K 7-80. - Prvo-vrstni aparati za briti: št. 5406 K 1-40, št. 5410 K 2-80, št. 5411

K 4-20, št. 5413 K 5-49, št. 5414 K 8, št. 5415 K 12.
Radi velike zaloge se dobi ceneje.

Samo v prvi gorenjski razpošiljalnici
Ivan Savnik
Kranj št. 175 (Gorenjsko).

Različne trpežne, moderne

moške in
ženske
čevlje.

Pišite takoj po naj-novejše **vzorke** za moške in ženske obleke ter bogato ilustrovani **cenik zastoj.**

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.804-25.

— Ividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-novrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premjčnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naj-kulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Najbolje darilo trpečemu vojaku je

MORANA

Reši ga in brani nadležne golazni: uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. Skrinjar, Trst

Via Castaldi 4. I.

483

Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

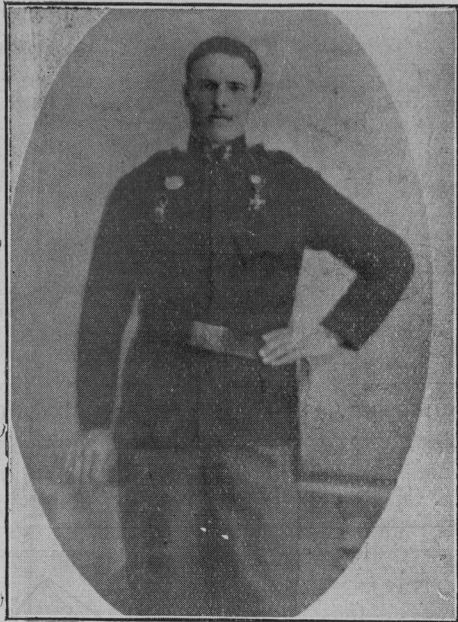
Da olajšamo odpošiljatev in troške, pošljem naravnost na dotični stan vo-jaka. Pošlje naj se denar in natančen naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake razjedajoče kisline, torej neškodljivo človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

Slike iz vojne.

Francozi proti franktirerstvu. „Matin“ poroča iz Nancyja: Prefekt departementa Meurthe-et-Moselle je za dva tedna suspendiral nekega župana, ker je streljal na nekega nemškega letalca. Prefekt utemeljuje svoj ukrep: Civilisti se pod kakim pogojem ne smejo udeleževati bojev, pač pa morajo premagati izkušnjava, da bi rabili orožje. Županovo postopanje se mora že zato zelo obzaloovati, ker bi moral dajati dober zgled prebivalstvu.

Korporal Anton Kodermac, pri 5. trdnjaskem topničarskem polku, 2. stot., Grkovac (Risano), Dalmacija.

Obnovite naročnino takoj, sicer smo vam primorani ustaviti list!

Mazilo za lase

varstv. znamka Nétopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.
Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Solnčne pege

kakor tudi vse poltne madeže, izpuščaje, rdečo raskavo kožo, rdečico nosu, celo gube odstrani edino le „Dr. A. Rixova pasta pompadour“, v par dneh. Oblast jo je preiskala in dognala, da ni škodljiva. Mnogo profesorjev in zdravnikov jo najbolje priporoča. Če ne vpliva, denar nazaj. Pušica za poskušnjo 1 K, velika pušica 3 K. Kos. Dr. A. Rix-ov Laborat., Dunaj, IX., Berggasse 17/0. Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri Zlatem jelenu, parfim. A. Kanc in drog. Adrija.

J. KETTE

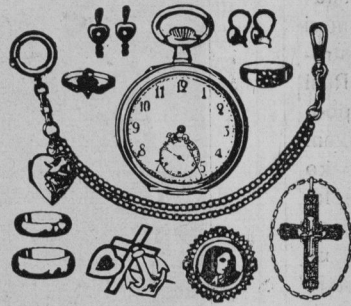
specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke priporoča:

klobuke
slamnike
čepice
kravate
žepne robce
nogavice

srajce
spodnje hlače
naramnice
palice
dežnike
i. t. d.

Za vojake:

nepremočljive dežne plašče, spalne vreče, nahrbtnike in vso drugo opremo.

Lepa darila

so traje spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdrže vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

Št. 410	Nikelnasta Roskopf ura	K 4-10
	Nikelnasta verižica	K 1-—
Št. 719	Srebrna rem. ura	K 7-80
	Srebrna verižica	K 2-20
Št. 523	Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov	K 12-80
Št. 865	Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka	K 4-40

Za poroko:

Št. 2509	12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju	K 19-—
Št. 478	Namizni nastavek, 47 cm visok	K 33-50
Št. 1315	Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro	K 12-50
Št. 2296	Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok	K 37-—

Za krst:

Št. 1202 ^{1/2}	trideln. orodje v etuiju	K 9-70
Št. 1202	Pravo srebrno orodje v etuiju	K 15-—
Št. 49	Srebrno pozlačeni obesek za krst	K 5-60
Št. 563	Srebrna zavratna verižica 14 karat. zlata	K 16-80

Za god:

Št. 2294	Pravi srebrni servijetni obroček masiven	K 6-75
Št. 189	14 karat. zlat prstan z lepim kamnom	K 7-80
Št. 189	Novo zlato, prstan z lepim kamnom	K 3-80
Št. 470	Double zlata obesek, srček	K 1-20

Za gospode:

Št. 788	Srebrna tula ura, dvojni pokrov	K 19-80
Št. 859	14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana	K 32-—
Št. 793	14 karat. zlata ura, fino kolesje	K 44-—
Št. 795	14 karat. zlata ura, dvojni pokrov	K 65-—

Za dame:

Št. 562	Zavratna verižica, srebrna 14 kar. zlato	K 1-80
	14 kar. zlato	K 13-50
Št. 886	150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica	K 58-—
Št. 804	Srebrna damen ura, 6 kamnov	K 9-50
Št. 1548	Srebrna tula raztezna zapestnica z uro	K 25-—

Velika izbira raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštne prosto.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — Bogato ilustrovani cenik zahtevajte zastoj od svetovne razpošiljalnice

H. Suttner samo v Ljubljani

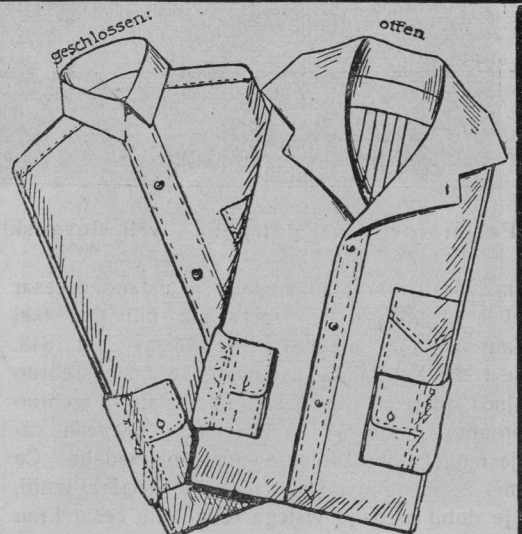
št. 5.

Tvrdka nima nobene podružnice.

Največja specijalna trgovina za dobre ure.

Lastna tovarna ur v Švici.

Lastna znamka „IKO“ svetovno-znana.

SUKNO PERILO OBLEKE ČEVLJE OSTANKI

in razno blago pošilja po najnižjih cenah
Jugoslovanska razpošiljalna
R. STERMEČKI v CELJU, št. 341
Štajersko.

Zahtevajte zastoj cenik s slikami čez tisoče stvari. Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana treba denar naprej poslati.

18

Posestvo z gostilno in s trgovino in lepo uspevajočo obrtjo, ki se da lahko v najem, se ceno in pod ugodnimi plačilnimi pogoji proda. Zamenja se tudi za malo hišo. 515 Pisma na upravo tega lista pod „55.000 K“.

Krompir

od 20 kg naprej po 20
vinarjev 1 kg iz Tolste-
ga vrha razpošilja po
povzetju 516

A. OSET

pošta Guštanj, Koroško.

Hemoroidi

(zlata žila) podaljšek debelega črevesa in njegovo obolenje. — Trajna hitra ozdravitev z dr. Littfells hemoroidnim čepom. Cena 3 K 80 h brez nadaljnjih stroškov. — Nobenih carinskih neprilic. — Grof S. piše „Vaši čepki so mojo trdovratno bolezen v debelem črevesu presenetljivo hitro ozdravili“. Po povzetju pošilja samo M. Wojacek München Paul Heystersstrasse 5.

Oglasi v listu
„Tedske Slike“
imajo najboljši
uspeh!

500
Odlikovan na razstavi v Radovljici leta 1914
s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko. Cene zmerne. Za pristnost jamčim.

508 Čuvajte se peg!

Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakoli alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh »Vladiceca balsamin«. Steklenica K 2:50. Rationell bals. milo K 1:20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesi v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivi »Sattym«. Stekl. K 2:50.

Bujno polnost krasno oprsje

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznalni dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepčilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Amille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček »Vladiceca«. K 2:—.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepi lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K, Prodaja in pošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Največja izbira
namiznih garnitur.
Najboljše švicarske
vezenine.

A. ŠARC
last. Jadviga Šarc
LJUBLJANA
Šelenburgova ul. 5.

Perilo za dame in
gospode po meri.

Najboljše platno v
vseh širjavah.

Zajamčen uspeh, drugače denar nazaj

Zdravniška izjava o izvršnem vplivu.

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo

oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 3:—, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8:— Kosm. Dr. A. Rix Laborat, Dunaj IX., Berggasse 17/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri Zlatem Jelenu, parfumerija A. Kanc in drogerija „Adrija“.

Sprejmeta se za takojšnji nastop za
Bosn. Krupo dva izurjena, zanesljiva

KOVAČA

Povpraša naj se pri tvrcki Samohrd &
Lončarič, Ljubljana, Gledališka ul. 7.

NAJLEPŠI SPOMIN

na ljube starše, ljubljenega otroka, dragega prijatelja ali ljubeznivo prijateljico je njih po fotografiji povečana lepa umetniško izvršena slika. Ta slika je najlepše in najprimernejše darilo za god in druge prilike.

Najčastnejši spomin na naše ljube, drage, ki so na bojnem polju ali ki so že padli na polju slave za domovino, je njih po fotografiji povečana slika.

Ker umetniško dovršena, po fotografiji povečana slika ni le kras vsake kmetske sobe in vsakega gospodskega salona, temveč je dokaz tudi spoštovanja in ljubezni do taistega, ki ga slika predstavlja, bi naj imela vsaka rodbina take slike svojih dragih. Še dolgo, ko jih bo že krila črna zemlja, bo slika trajen spomin na nje.

Cene v kronah.

velikost slike v cm	Doprna slika	Dokolenska slika ali pokrajina	Dvojna doprnska slika ali slika jezdeca	Dvojna dokolenska slika ali dve figuri	Skupina 3 doprnskih slik	Večje skupine
13 : 18	9.—	10.—	11.—	11.—	12.—	14.—
18 : 24	10.—	11.—	15.—	15.—	16.—	18.—
26 : 32	11.—	13.—	18.—	18.—	20.—	22.—
30 : 40	13.—	16.—	20.—	20.—	22.—	24.—
42 : 53	15.—	18.—	22.—	22.—	26.—	28.—
50 : 60	18.—	22.—	24.—	26.—	28.—	34.—
55 : 68	24.—	28.—	30.—	34.—	35.—	40.—
64 : 100	—	50.—	50.—	55.—	55.—	65.—
75 : 100	—	60.—	60.—	70.—	75.—	90.—
80 : 120	—	80.—	80.—	100.—	100.—	120.—
84 : 150	—	100.—	100.—	120.—	110.—	140.—
100 : 150	—	120.—	—	150.—	—	170.—
100 : 200	—	150.—	—	170.—	—	200.—
100 : 250	—	200.—	—	220.—	—	300.—

Eno četrtno zneska je vplačati v naprej kot aro, drugo ob izvršitvi. Izgotovimo naročilo v 10—14 dneh.

Jamčimo za solidno delo in dobro izvršitev. Ako bi se po kaki fotografiji (ker je mogoče zastarela, obledela ali pokvarjena) ne dala napraviti lepa povečana slika, se vrne fotografija in ves za sliko vplačani znesek. — Da so povečane slike res krasno umetniško dovršeno delo, se lahko vsakdo prepriča v našem uredništvu, kjer so nekatere slike vsakomur na ogled. In s tem, da prevzame naše upravnništvo jamstvo za solidno in dobro izvršitev, ima vsakdo najboljše zagotovilo za realnost podjetja.

Vsa naročila je nasloviti na „Tedske Slike“ v Ljubljani.

CRESCES FORTIS

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA · KOMENSKEGA · ULICA · 4
SEF. ZDRAVNIK · PRIMARIJ · DR. FR. DERGANČ

GRITZNER

šivalni stroj

najboljši in nedosežen v trpežnosti za **rodbinsko** in **obrtno rabo**. Šiva, veze (štika), maši (krpa) nogavice in perilo. Poduk brezplačen v hiši. Lahek tek. Času primerna darila.

Najkrasnejše opreme. 10letna garancija! 3 milijone že v rabi. 1/2 stoletja obstoj.

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles.

JOS. PETELINC
LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP št. 7
za vodo, blizu frančiškanskega mostu
levo 3. hiša. 488

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLJŠA SEDANJOSTI

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA št. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA · ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Velika svota denarja 491

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

V sedanjem času najzdravilnejša in najcenejša pijača je: Novi Silva vrelec pošta Guštanj, Koroško. Razpošilja se po povzetju.

POZOR!

Nova „SILVA“ slatina močno mozira in ostane čista in dobra!
Zahtevajte jo povsod! 485

Cena: 25 3/8 l steklenic 5 K, 25 1 1/2 l steklenic 9 K, 50 1/2 l steklenic 11 K s steklenicami in zabojem vred, ki se nazaj vzameje v račun.

OVČJO VOLNO

vsake vrste, oprano in neoprano
kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino
proti gotovini. — Voznino po
železnici ali pošti plačam sam.

J. GROBELNIK
LJUBLJANA, Mestni trg. 22.

Modistka
MINKA HORVAT
Ljubljana, Stari trg 21

pi iporoča cenj. damam svojo zelo povečano zalogo damskih slannikov in otroških čepic.
Popravila najfineje in najceneje.

503

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . . . . . K 700,000.000.—
Vlog . . . . . „ 43,500.000.—
Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod
kontrolo **c. kr. deželne vlade.** 463

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

DRAGOTIN HRIBAR

457 TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakoršna v njeno stroko spadajoča naročila ukusno in po najzmernejših cenah; nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgustom 1914 pri sodiščih vpeljanih obrazcev za civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade, cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.